

Ježíš a kniha Zjevení

Texty na tento týden

1K 10,1–11; Zj 12,1–17; 19,11–15; Ef 1,20; Zj 11,19; 1,10–18

Základní verš

„Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn.“ (Zj 3,21)

Stačí zběžně přečtení Nového zákona, a čtenář objeví, že Nový zákon je úzce svázán se Starým zákonem. Evangelia i epistoly se opakovaně odvolávají na starozákonní události a přímo či nepřímo citují ze Starého zákona. A ve chvílích, kdy Ježíš mluví o sobě a o své službě, vždy znovu připomíná, že musí „naplnit Písma“ (viz Mt 26,54.56; Mk 14,49; J 13,18; 17,12).

Totéž platí i o knize Zjevení. Je zcela nemožné pochopit tuto knihu bez kontextu Starého zákona – včetně knihy Daniel. I proto často studujeme obě knihy současně.

Místa ve Starém zákoně, na která se odvolává kniha Zjevení, pomáhají ukázat Ježíše a jeho dílo. Celá kniha Zjevení mluví o Ježíši. Objasňuje nám, kým Ježíš je, co doposud pro lidi udělal a co pro nás udělá na konci času. Je nezbytné, aby v centru každého našeho uvažování o posledních událostech byl právě Ježíš. A přesně to se děje v knize Zjevení. Tento týden se pokusíme podívat na Ježíše optikou knihy Zjevení.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Struktura knihy Zjevení

⁹A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho anděl. ¹⁰A slyšel jsem mocný hlas v nebi: „Nyní přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí. ¹¹Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti. (Zj 12,9–11)

Osobní studium

Jednou z mnoha společných charakteristik knih Daniel a Zjevení je skutečnost, že obsahují dvě základní části: historickou a eschatologickou (týkající se událostí na konci času). V obou knihách jsou tyto myšlenky poměrně spleťtě propojeny. Až na několik výjimek můžeme s trochou zjednodušení říci, že historickou část knihy Zjevení Janovo tvoří kapitoly 1 až 11 a o konci časů pojednávají především kapitoly 13–22.

Přečti si text Zj 12,1–17. Co lze z této kapitoly pochopit o dějinných událostech, které už jsou za námi, a co naopak o době, která je stále ještě před námi? Zdůvodni svůj pohled.

Historické události můžeme vnímat jako něco, z čeho můžeme vycházet, nebo jako příklady – obvykle časově a místně omezené. Tímto způsobem poukazují na důležité celosvětové události, které se odehrají v posledních dnech. Můžeme tedy říci, že studium starozákonních dějin v kontextu novozákonních událostí nám může pomoci pochopit, co se odehrává v našich dnech a co se bude dít v blízké (i vzdálené) budoucnosti. Tento princip se však netýká jen knih Daniel a Zjevení. Podobně třeba i apoštol Pavel aplikoval některá naučení z dějin Izraele na církve své doby (např. 1K 10,1–12).

Minulý týden jsme si ukázali, že některé příběhy z knihy Daniel (Da 3,6.15.27 a 6,6–9.21.22) se sice odehrály v minulosti, ale určitým způsobem odrážejí události konce času, o nichž se hovoří ve Zjevení. Uvažování o těchto příbězích a jejich studium nám může přinést hlubší pochopení toho, čemu bude muset Boží lid čelit na konci věků. V kontextu knihy Daniel je asi nejdůležitějším principem skutečnost, že Bůh vládne a že bez ohledu na situaci, v níž se právě nacházíme, nade vším stojí jeho ujištění o konečné záchraně. A přestože se Zjevení věnuje různým tématům, velmi jasně v něm zaznívá právě ujištění o záchraně věrných.

Aplikace

Kdosi řekl, že dějiny nás učí, že se z dějin nikdy neumíme poučit. Lidé jednoduše znovu a znovu opakovali tytéž chyby – a je jedno, kdy žili. Jak se tomu můžeme vyhnout, máme-li možnost poučit se z dlouhých dějin lidstva? Dá se to vůbec?

Obrazy Ježíše ve Zjevení

¹¹A viděl jsem nebesa otevřená, a hle, bílý kůň, a na něm seděl ten, který má jméno Věrný a Pravý, neboť soudí a bojuje spravedlivě. ¹²Jeho oči plamen ohně a na hlavě množství královských korun; jeho jméno je napsáno a nezná je nikdo než on sám. ¹³Má na sobě plášť zbrocený krví a jeho jméno je Slovo Boží. ¹⁴Za ním nebeská vojska na bílých koních, oblečená do bělostného čistého kmentu. ¹⁵Z jeho úst vychází ostrý meč, aby jím pobíjel národy; bude je pást železnou berlou. On bude tlačit lis plný vína trestajícího hněvu Boha všemohoucího. (Zj 19,11–15)

Osobní studium

I když si mnozí lidé spojují knihu Zjevení hlavně s popisem událostí doby konce, už od první kapitoly je zřejmé, že má být především „zjevením Ježíše Krista“ (Zj 1,1; ČSP). Ježíš je v ní představen jako ten, kdo vede své věrné od počátku až do cíle, a je zárukou jejich vítězství.

Přečti si následující texty z knihy Zjevení hovořící o Ježíši. Jaká jména, charakteristiky a jednání mu přisuzují? Co se z těchto veršů můžeš o Ježíši naučit?

Zj 1,5

Zj 1,18

Zj 5,5

Zj 5,9

Zj 5,12

Zj 19,11–15

Zj 21,6

Uvedené verše tvoří jen malou ukázkou různých textů ve Zjevení, které popisují Ježíše a jeho dílo. Ježíš je Beránek. Tato charakteristika poukazuje na jeho první příchod, když dal sebe samého jako výkupné, jako oběť za naše hříchy. „Odstraňte starý kvas, abyste byli novým těstem, vždyť vám nastal čas nekvašených chlebů, neboť byl obětován náš velikonoční beránek, Kristus“ (1K 5,7). Ježíš je zároveň ten, kdo o sobě říká: „Byl jsem mrtev – a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu“ (Zj 1,18). To je přímá zmínka o jeho smrti a vzkříšení. „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých“ (L 24,46). A ve Zjevení 19,11–15 je Ježíš popsán při svém druhém příchodu, kdy se vrátí na zemi v moci, v slávě a se soudem. „Syn člověka přijde v slávě svého Otce se svými svatými anděly, a tehdy odplatí každému podle jeho jednání“ (Mt 16,27).

Aplikace

Proč je důležité, aby se tvá pozornost soustředila každý den na Ježíše Krista, jeho smrt, vzkříšení a druhý příchod? Jak se tyto aspekty mohou stát základem pro tvá rozhodnutí?

Motiv svatyně ve Zjevení

¹² ... A když jsem se obrátil, spatřil jsem sedm zlatých svícníků; ¹³ uprostřed těch svícníků někdo jako Syn člověka, oděný řízou až na zem, a na prsou zlatý pás. ¹⁴ Jeho hlava a vlasy bělostné jako sněhobílá vlna, jeho oči jako plamen ohně; ¹⁵ jeho nohy podobné kovu přetavenému ve výhni a jeho hlas jako hukot příboje. ¹⁶ V pravici držel sedm hvězd a z jeho úst vycházel ostrý dvousečný meč; jeho vzhled jako když slunce září v plné své síle. ¹⁷ Když jsem ho spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý; ale on vložil na mne svou pravici a řekl: „Neboj se. Já jsem první i poslední, ¹⁸ ten živý; byl jsem mrtvý – a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu. (Zj 1,12–18)

Tu se otevřel Boží chrám v nebesích, a bylo v něm vidět schránu jeho smlouvy; rozpoutaly se blesky a rachot hromu, zemětřesení a hrozné krupobití. (Zj 11,19)

Osobní studium

Při čtení knihy Zjevení si čtenář velmi brzy povšimne, že velmi často používá symbolické vyjadřování, které vychází především ze Starého zákona a jeho obrazů. Jedním z výrazných motivů, který se prolíná celou touto knihou, je symbolika židovské svatyně.

Přečti si pozorně text prvního vidění, které Jan zaznamenal ve Zj 1,10–18. Které starozákonné obrazy související se svatyní a službou v ní zde dokážeš rozpoznat? Co nám říkají o Ježíši a jeho službě pro nás?

Když člověk vstupoval do pozemské svatyně, nejprve se ocitl na nádvoří, kde byl oltář s hořící zápalnou obětí. Smrt zvířete symbolizovala Ježíšovu oběť na kříži. Po obětování zvířete kněz vstoupil do první části svatyně, která vyjadřovala Ježíšovu službu v nebeské svatyni po jeho nanebevstoupení. Když se Kristus poprvé objevuje ve Zjevení, stojí zde obrazně mezi svícny v první části pozemské svatyně (Zj 1,10–18). Navíc je oblečen jako kněz, který vstupuje do svatyně s krví obětního zvířete. To, že stojí uprostřed svícníků (Zj 1,13), je později interpretováno tak, že stojí uprostřed své církve, které je stále blízko, a provází ji tím, co ji čeká (Zj 1,20).

Ve vidění zaznamenaném v 11. kapitole uviděl Jan po otevření Božího chrámu schránu (truhlu; B21) jeho smlouvy, která se v pozemské svatyni nacházela v druhém oddělení svatostánku za oponou (viz Lv 16,12–14). Tento obraz truhly smlouvy, která se nachází ve svatyni, je nepopiratelným odkazem na druhou část svatostánku – svatyni svatých. V knize Zjevení je představena nejen služba Ježíše Krista ve svatyni, ale také důležitá a uklidňující skutečnost, že události v nebeské a pozemské svatyni jsou navzájem propojeny. I uprostřed zkoušek – těch minulých i těch na konci času – můžeme mít jistotu, že „celá nebesa jsou zapojena do díla, které má lidi připravit, aby obstáli v den Páně. Zdá se, že nebesa a země jsou velmi těsně propojeny.“ (ML 307)

Aplikace

Co pro tebe znamená skutečnost, že Ježíš je přítomen uprostřed svého lidu a že celá nebesa dělají vše pro to, abys i uprostřed těžkostí, problémů a zkoušek měl dost síly zůstat na Boží straně?

Zjevení jako svědectví o Kristu

¹Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh, aby svým otrokům ukázal, co se má brzy stát. On to prostřednictvím svého anděla naznačil svému otroku Janovi. ²Ten dosvědčil Boží slovo a svědectví Ježíše Krista, vše, co uviděl. ³Blahoslavený, kdo předčítá, i ti, kdo slyší slova tohoto proroctví a zachovávají, co je v něm zapsáno, neboť ten čas je blízko. ... ⁷„Hle, přichází s oblaky“ a „uzří jej každé oko, i ti, kteří jej probodli“, a „budou se pro něho bit v prsa všechny kmeny země“. Ano, amen. (Zj 1,1–3.7; ČSP)

Osobní studium

Celá kniha Zjevení – její struktura i obsah – se zaměřuje na jediné: představit Ježíše Krista.

I když např. ČEP překládá úvodní slova knihy Zjevení trochu volně jako „Zjevení, které Bůh dal Ježíši Kristu“, původní řecký text zní: „*Apokalypsis lésou Christou*“ tedy: „Zjevení Ježíše Krista“ (ČSP). Obecně můžeme tato slova chápat dvojím způsobem: (1) „zjevení pocházející od Ježíše Krista“ nebo (2) „zjevení o Ježíši Kristu“. Skutečnost, že jde o „zjevení“ (odhalení, prozrazení, odkrytí), je silným argumentem proti těm, kteří jsou přesvědčeni, že kniha Zjevení je nesrozumitelná a nepochopitelná. Proč by se Božím řízením kniha Zjevení stala součástí Písma, kdyby nebylo jeho záměrem, aby ji její čtenáři pochopili?

Přečti si text **Zj 1,1–8**. Co se z těchto veršů můžeme dozvědět o Ježíši? Jaká je jeho úloha v souvislosti se „zjevením“?

Na začátku Zjevení je Kristus představen jako „vládce králů země“ (Zj 1,5) a na konci se o něm hovoří jako o „Králi králů“ (Zj 19,16). Dobrou zprávou je, že i uprostřed chaosu, těžkostí a komplikované situace je náš milující Pán a Zachránce zároveň svrchovaným Vládcem.

Ve Zjevení 1,5 se o Kristu mluví jako o Vykupiteli, „jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů“. Hned na začátku knihy je tedy zdůrazněna Ježíšova oběť na kříži, která nám přinesla smíření. Ježíš nám přináší nejen ospravedlnění, ale i posvěcení (1K 6,11). V těchto a podobných textech nacházíme ujištění o našem spasení, protože různými způsoby zdůrazňují, že Ježíš nás osvobodil od našich hříchů. Udělal pro nás to, co jsme žádným způsobem nemohli udělat my sami.

Z pohledu křesťanské víry je ústřední myšlenkou zaslíbení o Kristově návratu. Ježíš se znovu vrátí – „v oblacích“ (porovnej **L 21,27** a **Zj 1,7**). Celý svět bude svědkem této události. Kristův příchod jednou provždy ukončí utrpení a zkázu hříchem poznamenané země.

Aplikace

Jak může ovlivnit tvou četbu knihy Zjevení a následné popisy budoucích událostí vědomí, že v tom všem tě doprovází Ježíš, „jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů“ (Zj 1,5)? Co to pro tebe znamená v kontextu prožívání bolesti, utrpení a těžkostí?

Zjevení, vzkříšení a Kristův příchod

⁷Hle, přijdu brzo. Blaze tomu, kdo se drží proroctví této knihy. ... ¹²Hle, přijdu brzo, a má odplata se mnou; odplatím každému podle toho, jak jednal. ¹³Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec. (Zj 22,7.12.13)

Osobní studium

Co o sobě v úvodních verších Ježíš zjevuje?

Obraz Ježíše, který nám přináší poslední kapitola knihy Zjevení, navazuje na to, jak byl představen v první kapitole. Tam byl Ježíš popsán jako ten, kdo stojí ve svatyni uprostřed svícníků. Jeho nádhera a velkolepost způsobily, že Jan před ním padl v strachu a úžasu na zem jako mrtvý. Ježíš ho však uklidnil tím, že nemá žádný důvod bát se. Poté se mu představil jako První, Poslední a Živý na věky. Později poukazuje na svou smrt a na skutečnost, že žije na věky věků a že sám je tím, kdo má moc (klíče) od smrti i hrobu (podsvětí; ČSP). Stejně téma a obrazy se nám poté objeví i v závěru knihy Zjevení.

Ježíš takovýmto způsobem opakovaně obrací naši pozornost k naději vzkříšení, jež je jakýmsi základem a zároveň vyvrcholením křesťanské víry (1K 15,16–20). Pokud bychom neměli naději na vzkříšení, jakou naději bychom vlastně měli?

„Ježíš Kristus je Alfa a Omega, Genesis Starého zákona a Zjevení Nového zákona. Obě knihy se setkávají v Kristu. Adam a Bůh jsou smíření poslušností druhého Adama, který završil dílo vítězstvím nad satanovými pokušeními a odčiněním Adamova hanebného selhání a pádu.“ (6BC 1092) Ano, Ježíš je počátek i konec. On nás na začátku stvořil a na konci nás stvoří znovu.

Aplikace

Jak může být Ježíš středem tvého života? Jak se to může (má a musí) prakticky projevit? Jak ti v životě pomáhá naděje na Ježíšovo konečné vítězství nad zlem i nad smrtí?

Podněty k zamyšlení

„Zjevení hovoří o Božích tajemstvích. Již samotný název, jímž byly tyto stránky, zapsané pod vlivem Duha svatého, označeny – „Zjevení“ –, je v rozporu s tvrzením, že se jedná o zapečetěnou knihu. Zjevení je něco, co je nám odhaleno. Sám Pán zjevil svému služebníkovvi tajemství obsažená v této knize a přeje si, aby o nich mohli přemýšlet všichni lidé. Pravdy zaznamenané ve Zjevení jsou určeny jak těm, kdo budou žít v posledních dnech dějin této země, tak Janovým současníkům. Některé události vylíčené v tomto proroctví se již naplnily, jiné právě probíhají; některé popisují závěr velkého sporu mezi mocnostmi temnoty a Knížetem nebes, jiné nám odhalují vítězství a radost vykoupených na nové zemi. (AA 584; PNL 336.337)

Texty z úvodu a z konce knihy Zjevení, které jsme tento týden studovali, ukazují, že podstatou celé knihy je právě Ježíš Kristus. I navzdory všem starozákonním odvolávkám na historické události je kniha Zjevení především o osobě Pána Ježíše Krista. Pro další studium o Ježíši ve Zjevení si přečti například texty Zj 3,14; 5,5.6; 7,14; 19,11–16. Na základě těchto a podobných veršů se můžeme dozvědět různé důležité skutečnosti o Ježíši a jeho díle pro nás. Poznávání Ježíše a jeho důležitosti pro život člověka by se měl věnovat každý, kdo se považuje za Kristova následovníka.

Otázky k rozhovoru

1. *Co pro nás znamená, že se pisatelé Nového zákona neustále odvolávají na texty Starého zákona? Co to vypovídá o důležitosti Písma pro naši víru? Jaký význam má Boží slovo pro život člověka? Jak se můžeme bránit proti tomu, aby se v našem osobním životě i v životě církve snižovala autorita Písma?*
2. *Znovu si projděte knihu Zjevení a najděte co nejvíce textů, které hovoří přímo o Ježíši. Ve vaší studijní skupince si tyto texty přečtěte nahlas. Co všechno tyto texty zjevují o podstatě, díle, moci a charakteru našeho Pána? Jaké povzbuzení můžete pro sebe v těchto verších najít?*
3. *Jak člověk může najít a přijmout povzbuzení a naději ze zaslíbení vzkříšení?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
